

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Demonstrationes
Chronologico-Historico-Juridico-Canonicæ**

Callenberg, Caspar

Coloniae, 1734

§. Quarti Articulus Quintus. Deducit decimam, & undecimam Rationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63192)

cerius erit. *Venturis diebus eterno Deo oblationem facient pro remedio salutis animarum nostrarum.* Et infra: *Luitoldus habitabit in domo Curtiferi Stauffen: reliqui Sacerdotes cum Diaconibus, habitabunt in casis in strata versùs Hotmar.*

Nu. 233.
Ius mixto-
rum Colle-
giorum
Mares,
Clericos,
non Ca-
nonicos
evocat.

Quæ ibi mentio *Canonicorum* & solas autem Feminas à Fundatione ad Electionem Abbatissæ Freckenhorstensis vocari, verbis istis liquidissimè constat: *Adoptamus filias ingenuas &c. post mortem meam prefigimus ipsis Thiatildam, Dei famulam, qua ipsas regat: quâ decedente NB. SORORES (omittuntur hic Presbyteri & Diaconi) ALIAM &c. ELIGANT,* & infra: *Thiatilda, aut illius in perpetuum SUCCESSORES à SORORIBUS ELIGENDÆ.* En solæ Sorores & Feminæ vi Fundationis Freckenhorsti, non autem Presbyteri & Diaconi eligunt; ut scias illos primitus haud fuisse Canonicos, utpote voce in Capitulo carentes, sed fundatos, *ut Aeterno Deo Oblationem faciant, pro Remedio salutis animarum pro Fundatoribus, & Virginibus Canonicabus in Divinis subserviant.* juxta Num. 219.

Nu. 234.
Collegia
hujusmodi
à digniore
& numero-
sore Cano-
nicarum
parte, Col-
legia Ca-
nonissarum
vocanda.

Et hinc Gregorius nonus circa Annum 1230. quando jamtum Presbyteri in Seculares Canonicos evaserant, vide Num. 218. Nomenque Canonicorum usurpabant, eos non Canonicorum dignatus est Nominè in *C. Dilecta de Major. & Obed.* sed simpliciter *Clericos* appellavit, ibi: *Cùm ipsa plerumque Canonicas suas, & Clericos &c.* Et infra: *Mandamus, quatenus dictas Canonicas & Clericos &c.*

Ex quibus omnibus quàm clarum est, Canonicas Canonicis in Collegiis mixtis Dignitate peræquè ac numero antestare, tam consequenter evidens est, isthæcce Collegia à digniore & potiore parte Canonicarum dijudicanda, adeoque indubitatè Dispositioni Capituli *Indemnitatibus*, freudentibus etiam Adversariis permitenda esse.

S. QUARTI ARTICULUS QUINTUS.

Deducit decimam, & undecimam Rationem.

Nu. 235.
Mixtum
regulatur à
simplici si
ab hoc ori-
ginem tra-
hat.

Ratio decima: Quando Mixtum habet Originem suam à simplici, regulatur à simplici; *Tuschus litt. M. concl. 2927. n. 10.* Rem enim à suâ Origine metimur. *L. id quod 33. ff. de donat.*

Sed Collegium Freckenhorstense, quod juxta primogeniam Fundationem solas Sorores ad Electionem Abbatissæ vocabat juxta Num. 232. ab origine primâ erat *formaliter simplex.* Dico *formaliter simplex;* quia licet ab origine primâ Freckenhorsti jam adessent Presbyteri, qui Canonicabus inservirent, *fidem tamen*
cùm

cum Canonici non essent ante desertam à Canonicabus communitatem, nec eligerent Abbatissam, nec constituerent cum Canonissis Capitulum; formali Capituli simplicitati non officiebant.

Ergo saltem Abbatissa Freckenhorstensis, utpote Collegii ab origine primâ simplicis, adeoque regulandi jure simplicium, necessariò debet esse *Tricenaria*; cum ipsi Adversarii concedant Abbatissas simplicium Collegiorum subjectas esse *Capiti Indemnitatibus*.

Ratio undecima (quæ cum præcedente specialiter tenet in Collegio Freckenhorstensi) non est Collegium Freckenhorstense tam judicandum juxta Regulas, & Leges, quæ de *Mixto*, quam quæ de *Principali* & *Accessorio* circumferuntur; quia ex Fundatione Freckenhorstensi Num. 232. citatâ patet, quòd Capitulum Freckenhorstense, in quo vi Fundationis solæ Sorores ad Electionem Abbatissæ vocantur, primitus constet ex Sexu feminino solo, cui postea accesserunt Mares, in partem juris eligendæ Abbatissæ admissi, & ex simplicibus Presbyteris in Canonicos transformati, eo utique tempore, quo per Canonissas à vitâ communi ad singularem saltus est factus, de quo tempore ita loquitur celeberrimus Antiquitatis Indagator Vanespen J. E. V. part. 1. tit. 33. c. 20. *Habebant Presbyteros, qui Canonicabus Sacra ministrabant, eaque exequerentur, quæ Ordo Ecclesiasticus Sexui femineo non permittit. Hi primitus etiam ex communibus Monasterii bonis alebantur. At dum Canonice ad vitam singularem transiére, etiam ipsi Presbyteri (scilicet antecedenter nequaquam Canonici, sed simplices adhuc Presbyteri) sensim in Canonicos Seculares transiére.* Ex quibus inferri videtur, quòd omnia pro Canonissis fundata Collegia non antè facta sint formaliter duplicia, seu mixta, quam quando eorum simplices Presbyteri, derelictâ à Canonicabus communitate, *Canonici Seculares* & membra Canonissalium Collegiorum evaserunt. Quo in Systemate Collegia pro Canonissis fundata à primâ origine non formaliter quidem, sed tantùm *fundamentaliter duplicia* & *mixta* fuissent. *Fundamentaliter*, inquam, quòd ab origine primâ tantùm *Duplicitatis* & *Mixtura* fundamentum haberent, in suis simplicibus Presbyteris, olim in Canonicos & in partem Collegii transiuris.

Sed quidquid sit de hoc Systemate circa alia Canonissarum Collegia (quod hic examinare non attinet) id certò obtinet circa Freckenhorstense: in quo licet Presbyteros, nec Canonicos, nec Electores Abbatissæ faciat *prima Fundatio*; tales tamen secuta effecerunt tempora. Unde saltem in Freckenhorstensi Collegio (quidquid sit de aliis) Canonissæ sunt *Principale*, Canonici *Accessorium*; nam dicitur *principale id, cujus species major est. L. 19. §. 13. ff. de Auro & Argent. legat. Et potentior. L. 32. §. 1. eod. Et cujus rei ornanda (seu, ut Veteres legunt, ordinanda) causâ res altera adhibetur, Rosener in Thesaur. L. 1. c. 2. n. 10. V. Declaratio.* Quàm hæc omnia quadrant Canonissis, revidere hujus Paragraphi 4ti totum Articulum 4tum.

Nu. 236.
Freckenhorstense Collegium ab initio simplex fuit.

Nu. 137.
Freckenhorsti non Regulis Mixti, sed Regulis de Principali, & Accessorio utendum.

Nu. 238.
Quid Prin-
cipale,
quid Ac-
cessoriū
dicatur.

Propriè autem *Accessionum* nomine tantùm ea veniunt, qua extrinsecùs accedunt. *Hottom. in Lexico. Accessorium* verò idem est, quod *Accessio*. *Schardius in Lexico. & denotat id, quod Principali accedit seu adjungitur, teste Spigel in Lexico. Rosener loc. cit.*

Ut hæc conveniunt *Freckenhorstensis* saltem *Canonicis* ! qui è simplicibus *Presbyteris*, extra *Capitulum & Jus Vocis positis*, successu temporis *Canonicis* facti, *Canonissis* numero majoribus, potentioribus, dignioribus ad *Collegii* ornatum sunt superadditi.

Jam autem notissimi & tritissimi *Juris* est, quòd *Accessorium sequatur naturam sui Principalis, Cap. Accessorium 42. de R. 7. in 6. L. Etiam si 8. C. de jure dot.*

Nu. 239.
Accessoriū
sequitur
naturam
Principalis,
etiam in
Pœnali-
bus, Cor-
rectoriis,
& Exor-
bitantibus.

Etiam in *POENALIBUS, CORRECTORIIS, & EXORBITANTIBUS.* *Aym. Cravet de Antiq. tempor. p. 4. §. videamus modò n. 36. Nicol. Everhard. in loco à ration. Legis larga, n. 14. Villagut. de extensione Legum Corrector. & Pœnal. simul n. 266. Rosener in Thesaur. L. 1. c. 20. n. 9. vers. hinc etiam.*

Quare quamvis fingeremus *Dispositionem Capituli Indemnitatibus* esse *Pœnalem, Correctoriam, Exorbitantem,* & tamen æquè comprehenderet *Collegia,* in quibus (ut *Freckenhorsti*) *Canonissæ* sunt *Principale,* & *Canonicis Accessorium;* quàm ea, in quibus solæ degunt *Canonissæ.*

Adde, quòd idem sit de *Principali & Accessorio* *judicium.* *Hieronym. de Monte Tract. de Finib. Regund. c. 5. n. 13. Rosener loc. cit. num. 10. vers. Est hæc Regula.*

Nu. 240.
Hinc cum
Canonissa
sint Prin-
cipale, Ca-
nonici Ac-
cessorium,
totum Col-
legium re-
gulatur
jure Cano-
nissarum.

Ergo ut *Collegia simplicia Canonissarum* subjacent *Capiti Indemnitatibus* secundum *Adversarios,* ita & ista, in quibus *Canonissæ* (ut *Freckenhorsti,* imò ubique) sunt *Principale; Accessorium* *Canonicis.*

Sphi QUARTI ARTICULUS SEXTUS.

Duodecimam de Mixto, & ultimam tractat Rationem.

Nu. 241.
Attendenda hic solùm Electio passiva, qua utique simplex est.

Ratio *duodecima* : Cùm hic præcisè agatur de *Electione passivâ,* solùmque examinetur, quam ætatem habere debeat *Eligenda,* quæ semper est *Femina;* sitque *Electio passiva* solius *Feminae* indubitatè semper *simplex;* impertinens est, & obtorto (quod ajunt) collo huc tracta *objectio,* aut potius *cavillatio* de *Mixto;* nam hic solæ *qualitates* respiciendæ sunt, quæ concernunt *Personam eligendam;* sicuti si ageremus de *Electione activâ* præcisè, considerandæ forent *qualitates,* quæ eli-